

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Latvijas skolēnu veselību ietekmējošo paradumu pētījumu rezultātu tendences

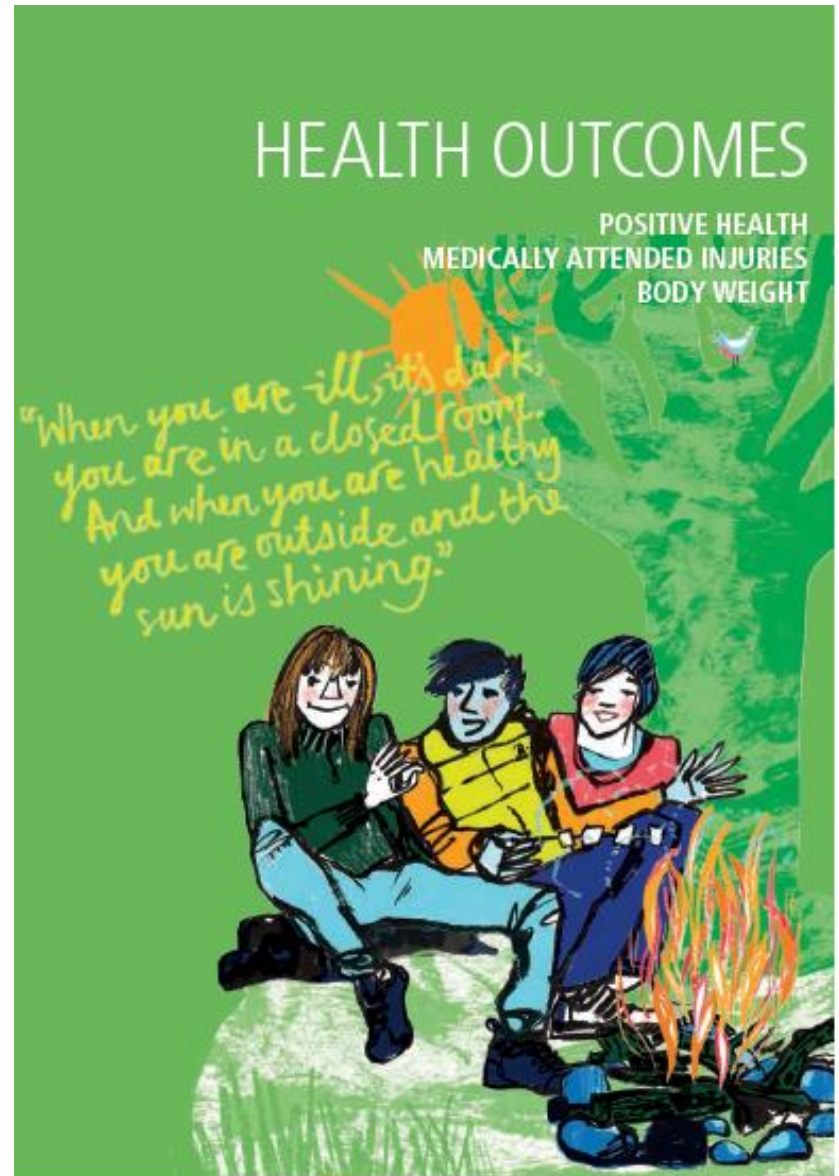
**Iveta Pudule,
Vecākā sabiedrības veselības analītiķe**

2023.gada 27.novembrī

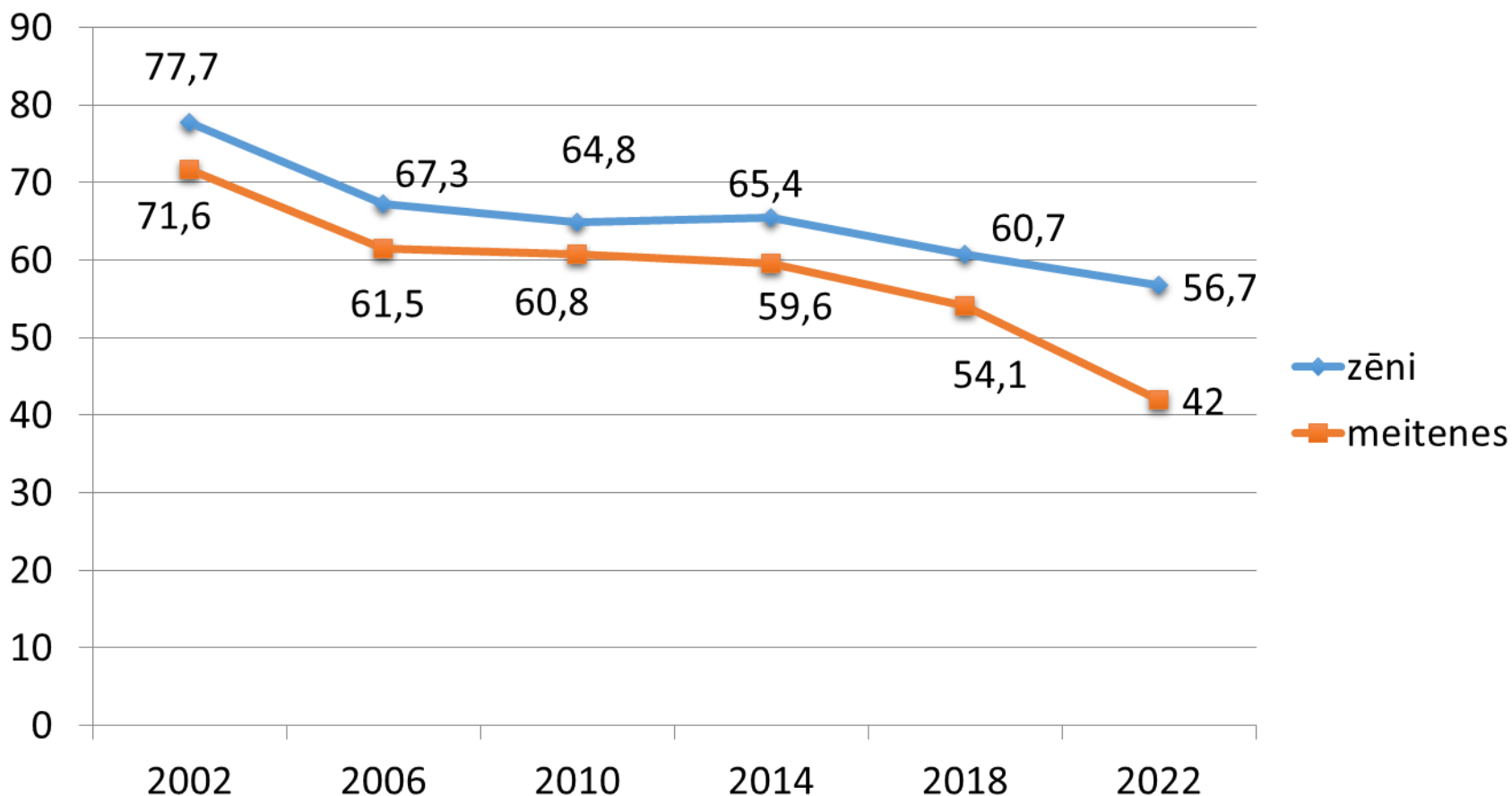
Starptautiskais skolēnu veselības pētījums

Health Behaviour among School-aged Children Study (HBSC)
ir Pasaules Veselības organizācijas (PVO) atbalstīts projekts,
kurā 2022.gadā bija iesaistījušās 50 dalībvalstis un reģioni
Eiropā un Ziemeļamerikā.

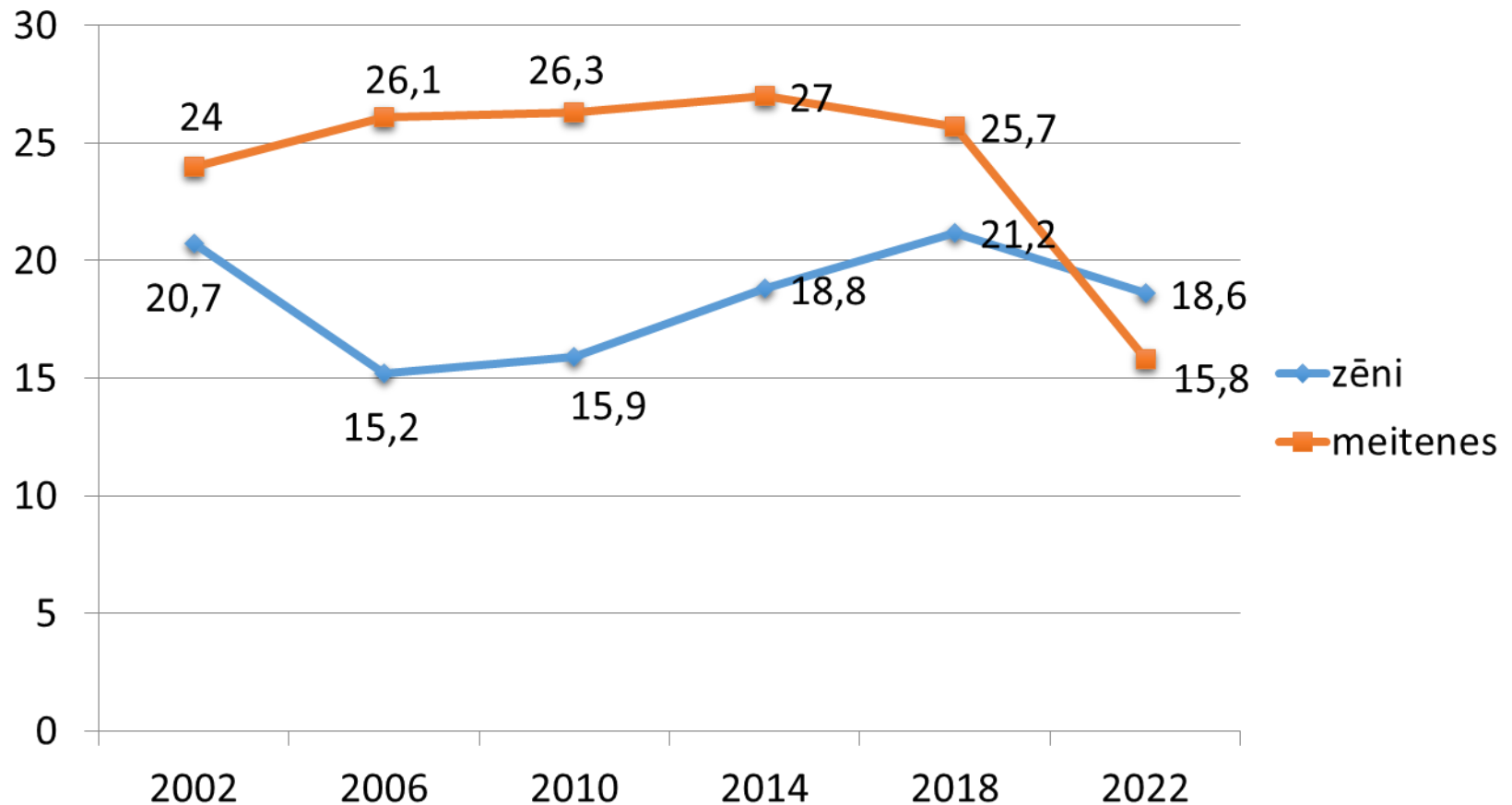
Uztura paradumi

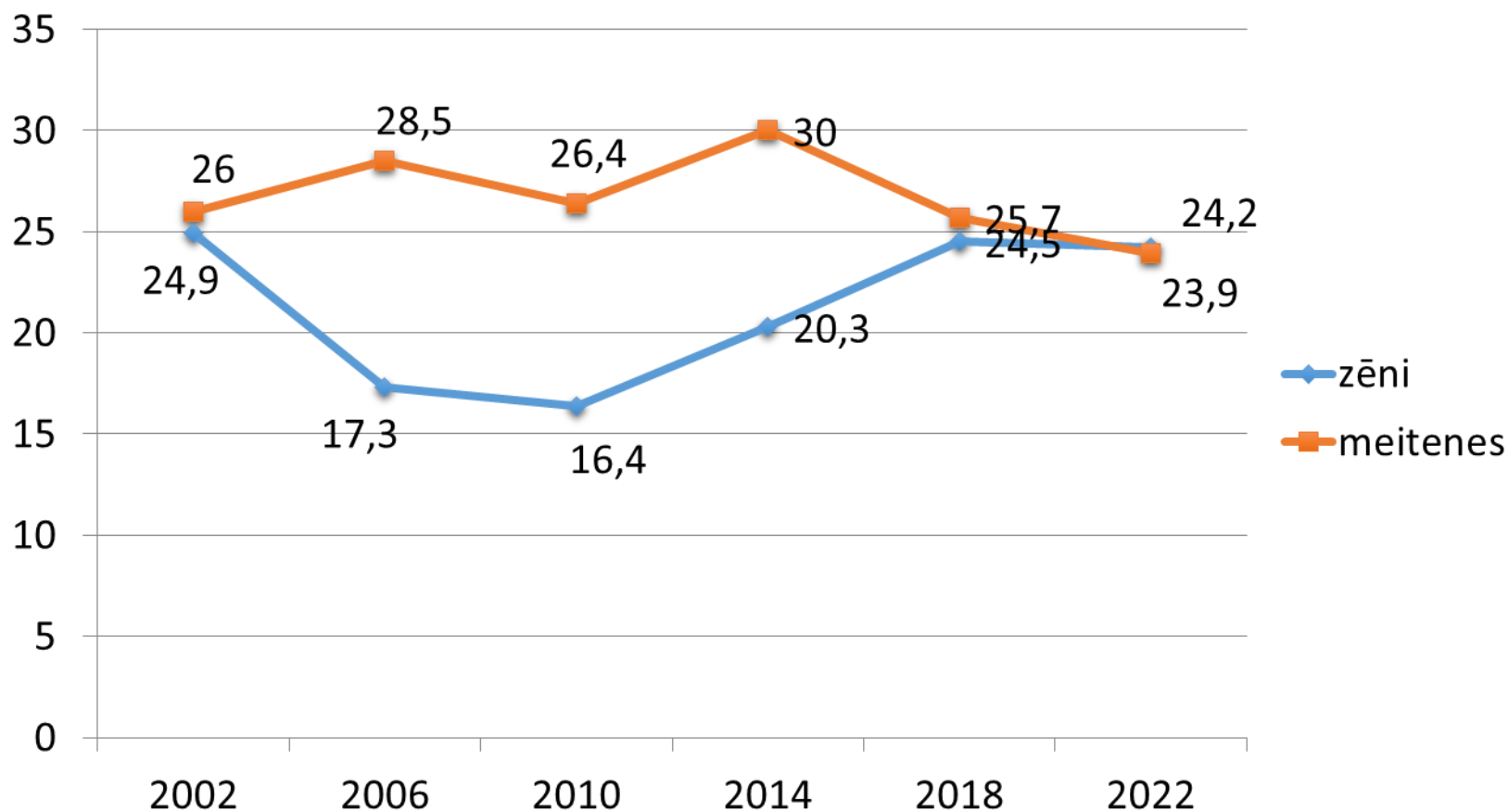
Brokastošana darba dienās katru dienu skolēniem Latvijā, 2002.-2022., (%)

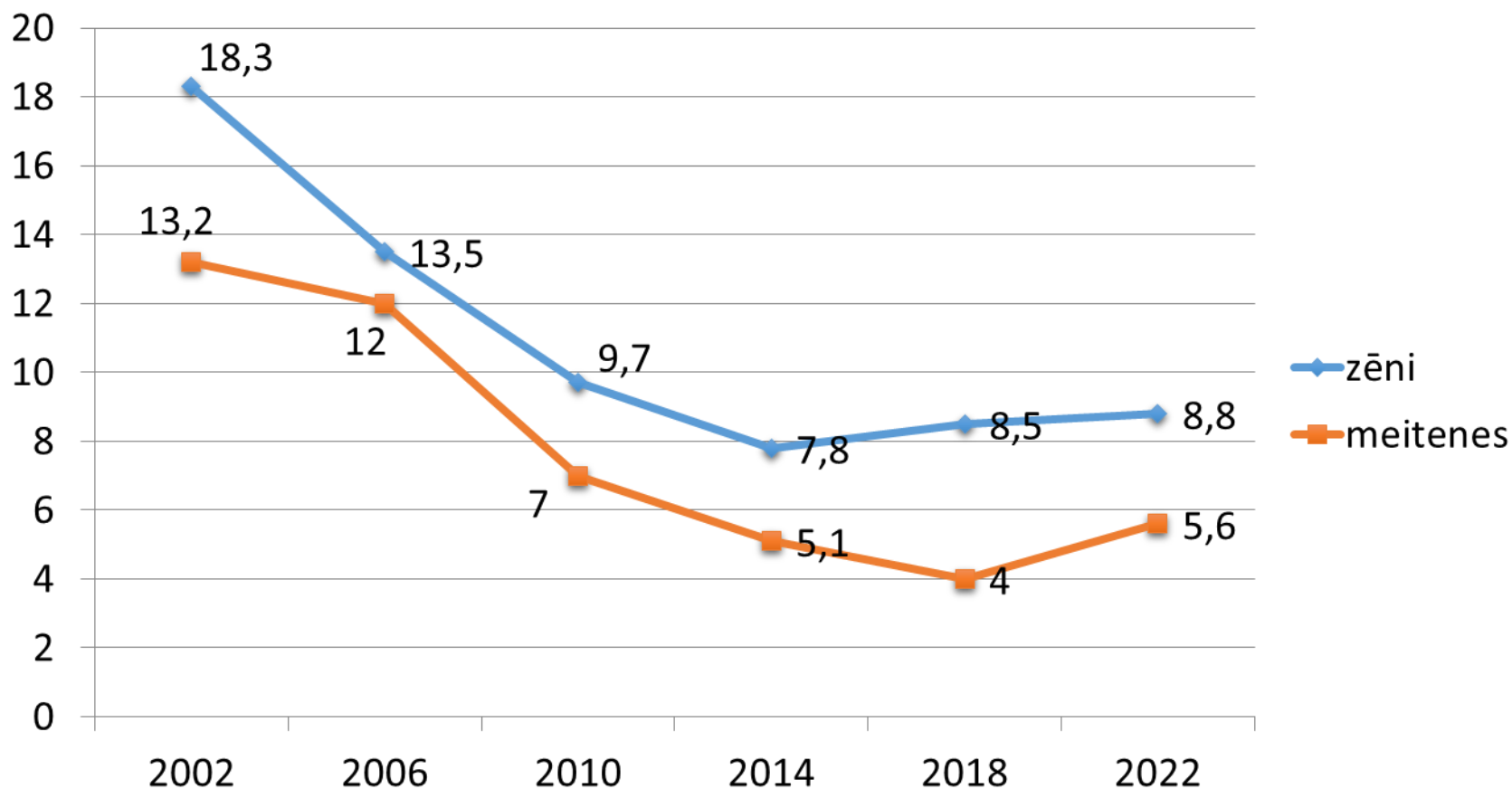
Augļu ēšana vismaz reizi dienā 15-gadīgiem skolēniem Latvijā, 2002.-2018., (%)

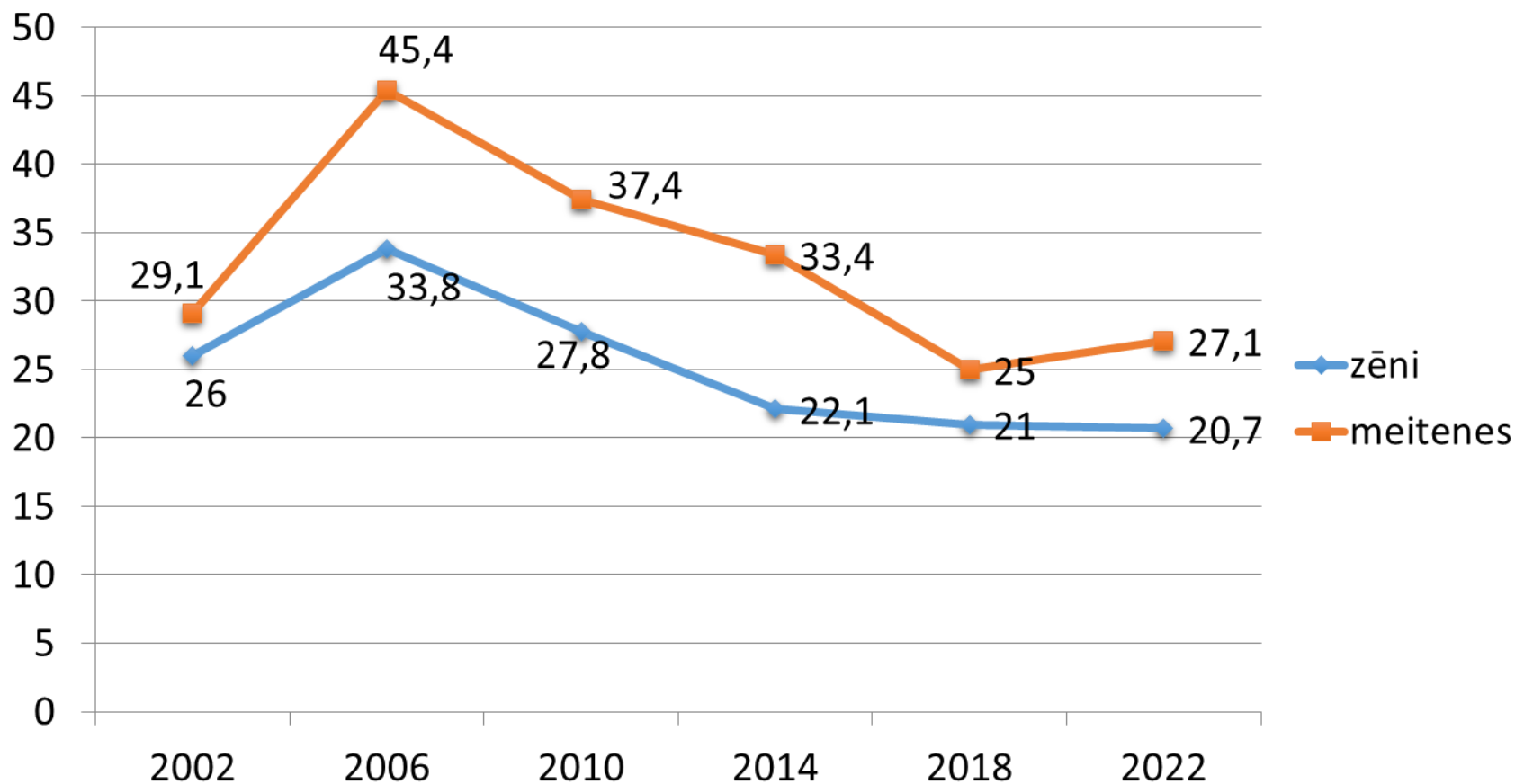
Dārzeņu ēšana vismaz reizi dienā 15-gadīgiem skolēniem Latvijā, 2002.-2022., (%)

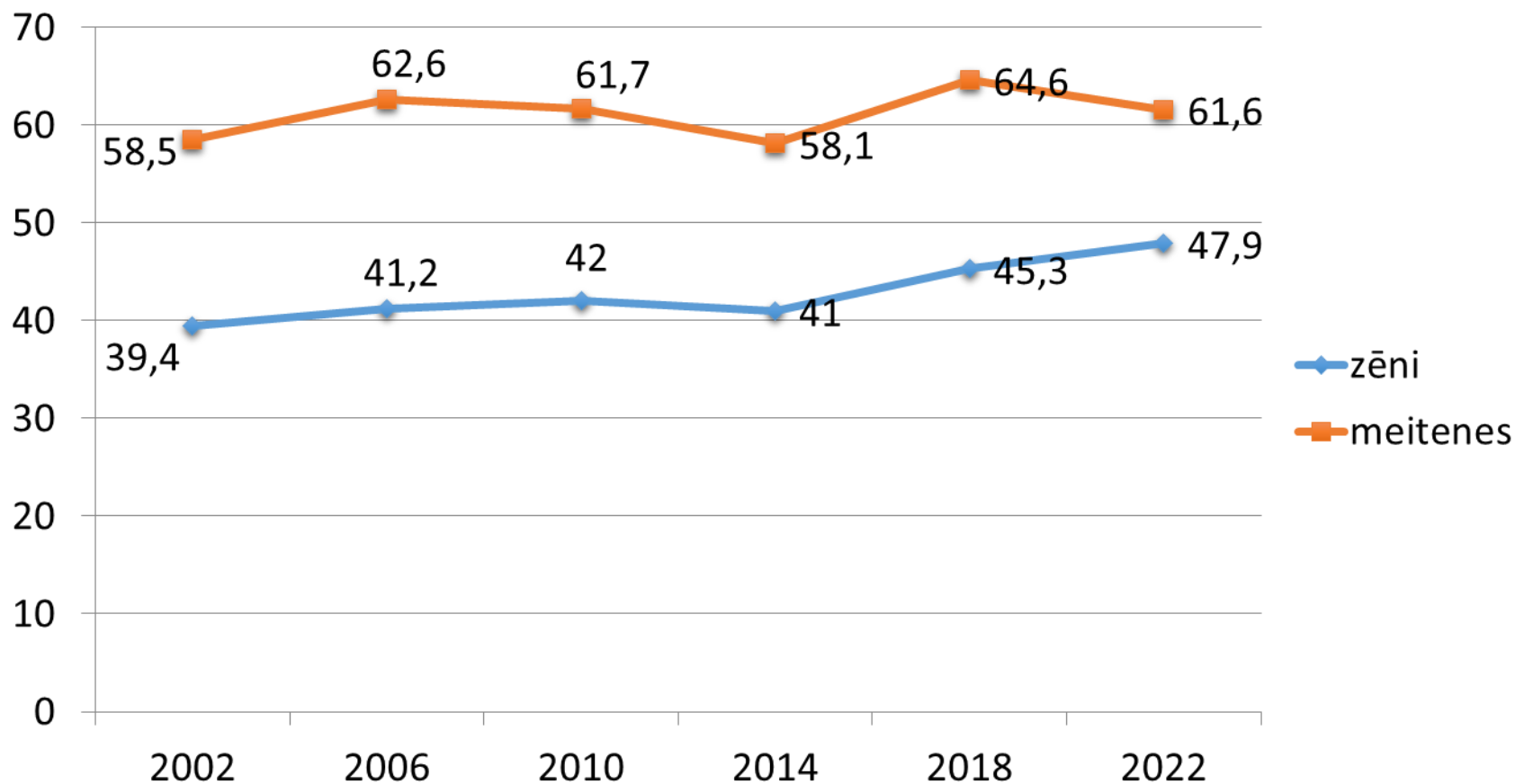
Saldināto gāzēto dzērienu patēriņš vismaz reizi dienā skolēniem Latvijā, 2002.-2022., (%)

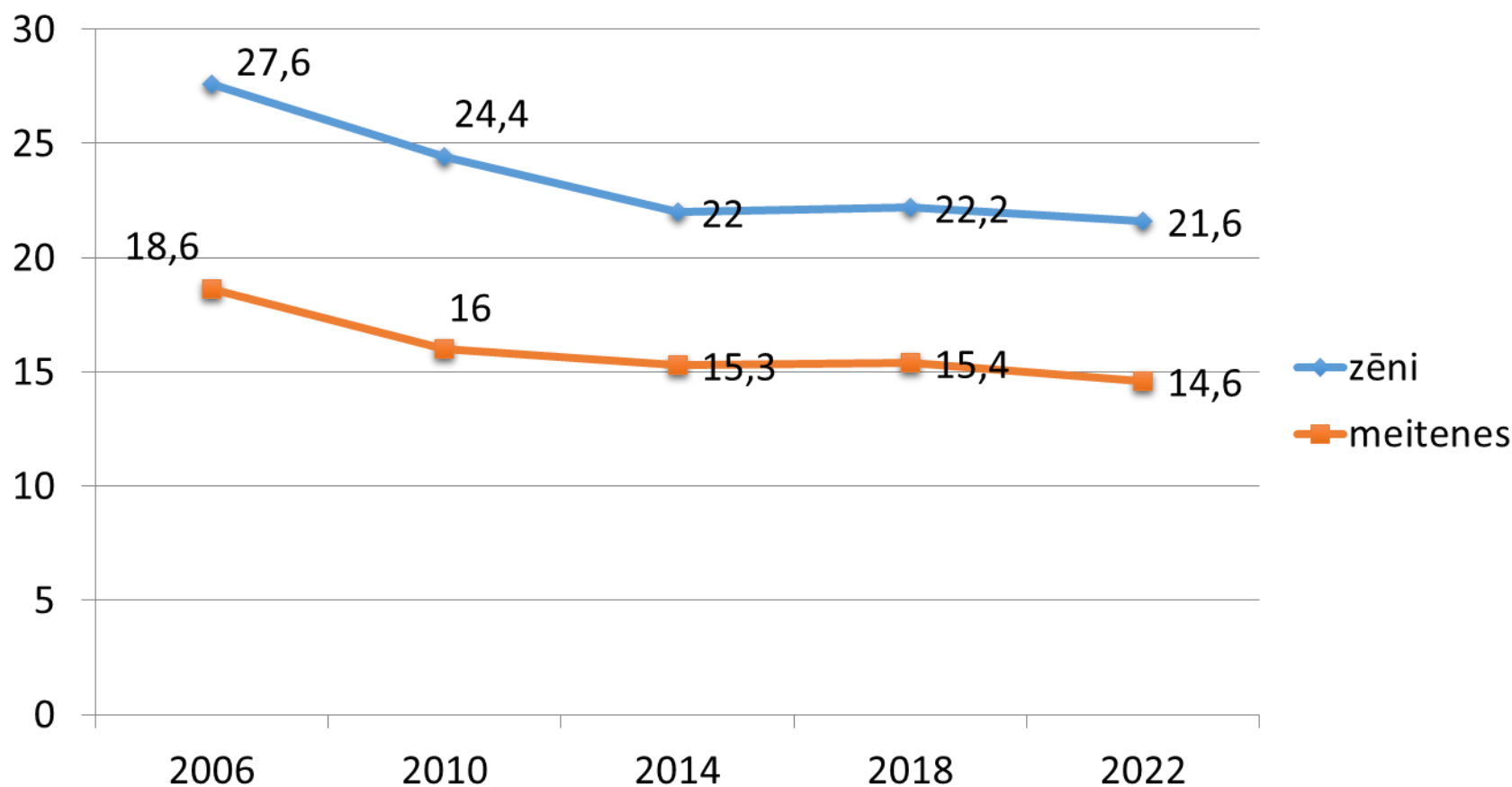
Saldumu ēšana vismaz reizi dienā skolēniem Latvijā, 2002.-2022., (%)

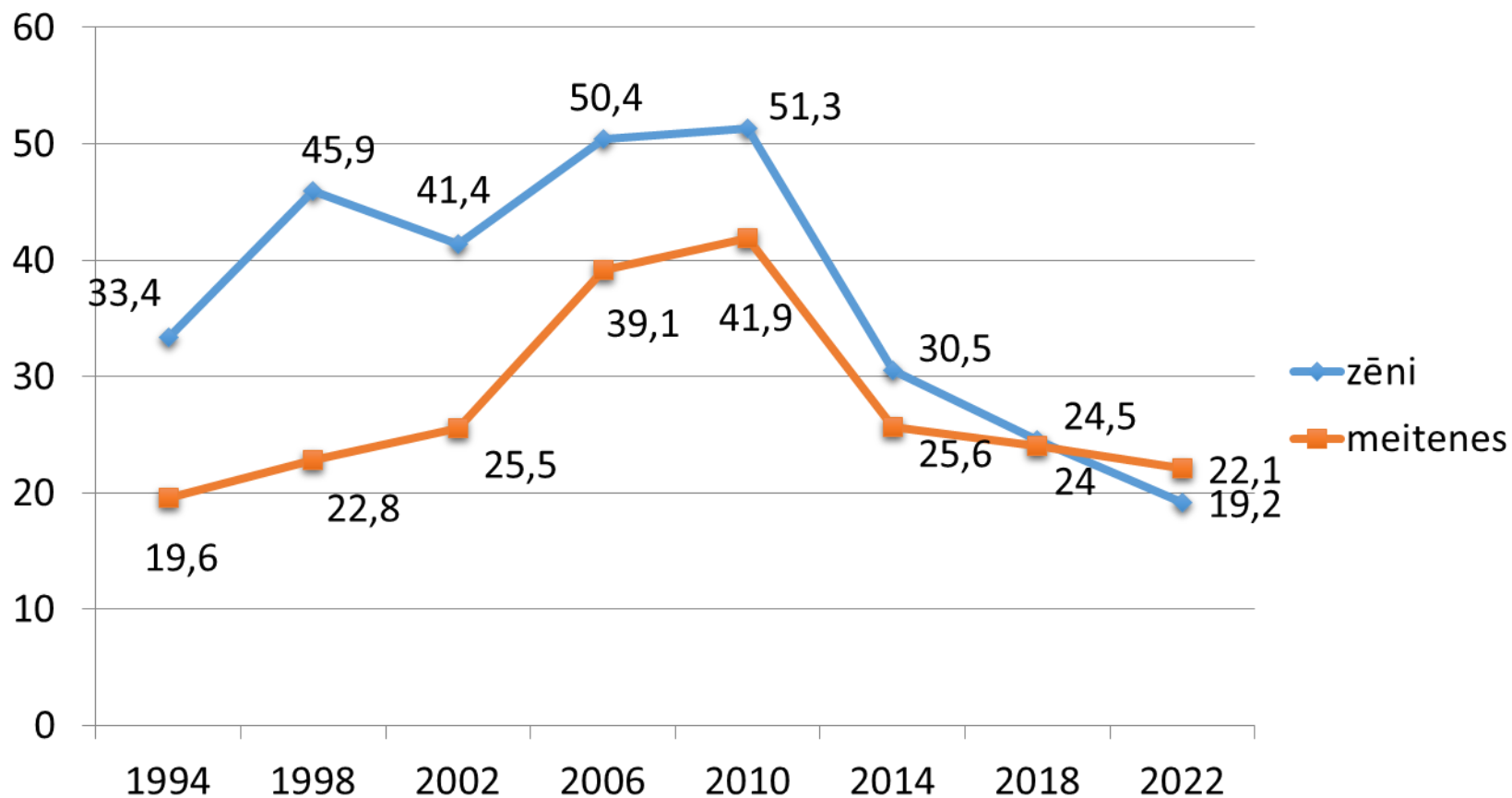
Zobu tīrīšana divas un vairāk reizes dienā, 2002.-2022., (%)

Pietiekama fiziskā aktivitāte (60 minūtes katru dienu) skolēniem Latvijā, 2006.-2022., (%)

15-gadīgu skolēnu īpatsvars Latvijā, kuri savā dzīvē bijuši piedzērušies vismaz 2 reizes, 1994.-2022., (%)

Secinājumi

Novērotas nozīmīgas atšķirības uztura un citos paradumos dzimuma un vecuma grupās.

Attiecīgi veselības veicināšanas pasākumi jāveido, ievērojot mērķa grupu īpatnības un atšķirības.

Daudzu rādītāju relatīvā pasliktināšanās varētu būt izskaidrojama ar Covid-19 ierobežošanas pasākumu ietekmi uz skolēnu ikdienu ilgstošā laika periodā. Līdzīgas tendences novērojamas vairumā pārējo pētījuma dalībvalstu.

Bērnu antropometrisko parametru un
skolu vides pētījums Latvijā,
2022./2023.mācību gada dati

Slimību profilakses un
kontroles centrs

- Latvija kopš 2007.gada ir Pasaules Veselības organizācijas (PVO) Eiropas reģiona *Bērnu aptaukošanās pārraudzības iniciatīvas (COSI)* dalībvalsts, kas īsteno Bērnu antropometrisko parametru un skolu vides pētījumu.
- Latvijā, šīs iniciatīvas ietvaros, pēc vienotas metodikas ir veiktas sešas Bērnu antropometrisko parametru un skolu vides pētījuma kārtas.
- Bērnu antropometrisko parametru un skolu vides pētījuma 2022./2023.gada kārtu realizēja 40 PVO Eiropas reģiona dalībvalstis.

Informācija par iniciatīvu:

<http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/nutrition/activities/who-european-childhood-obesity-surveillance-initiative-cosi>

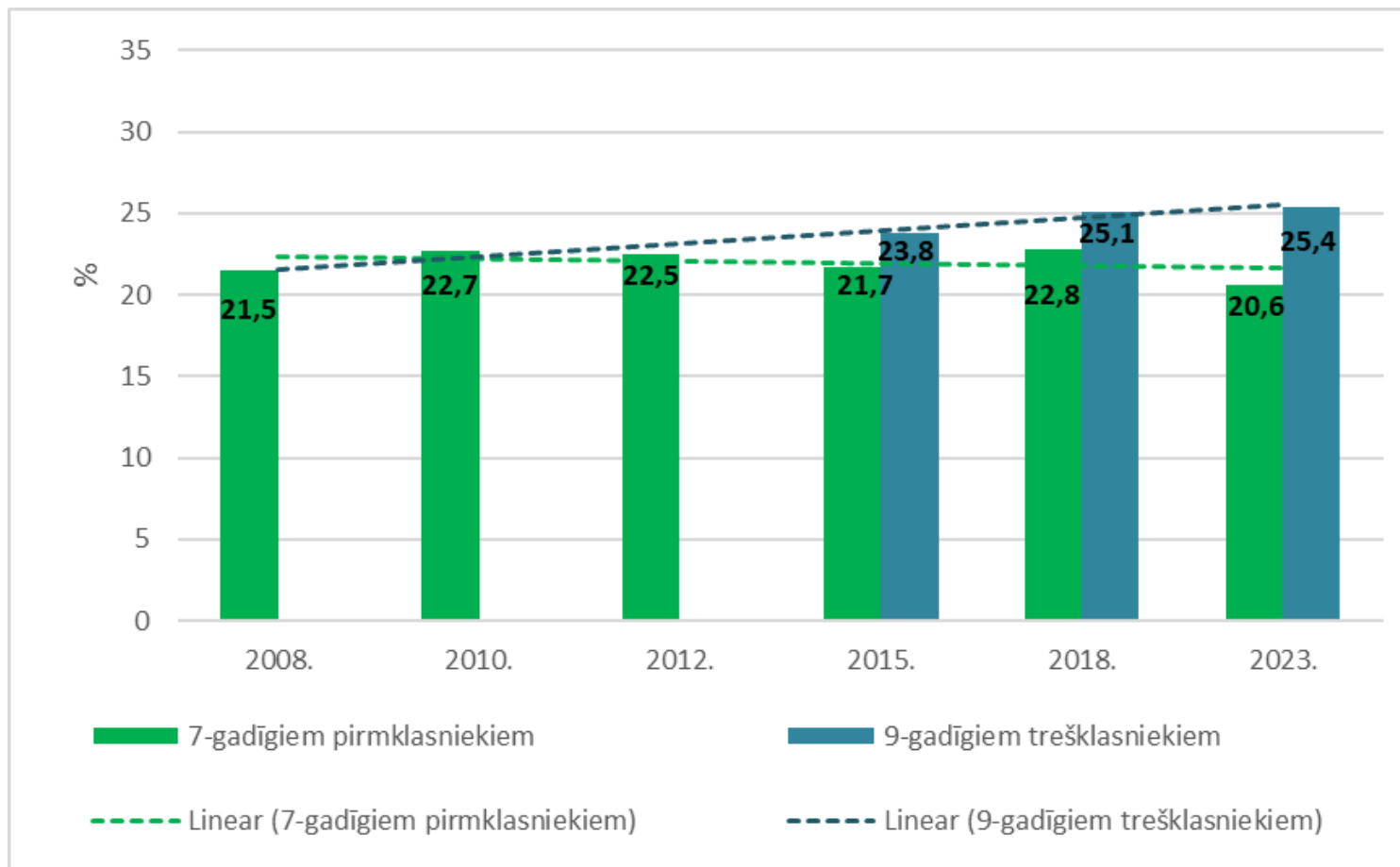

Slimību profilakses un
kontroles centrs

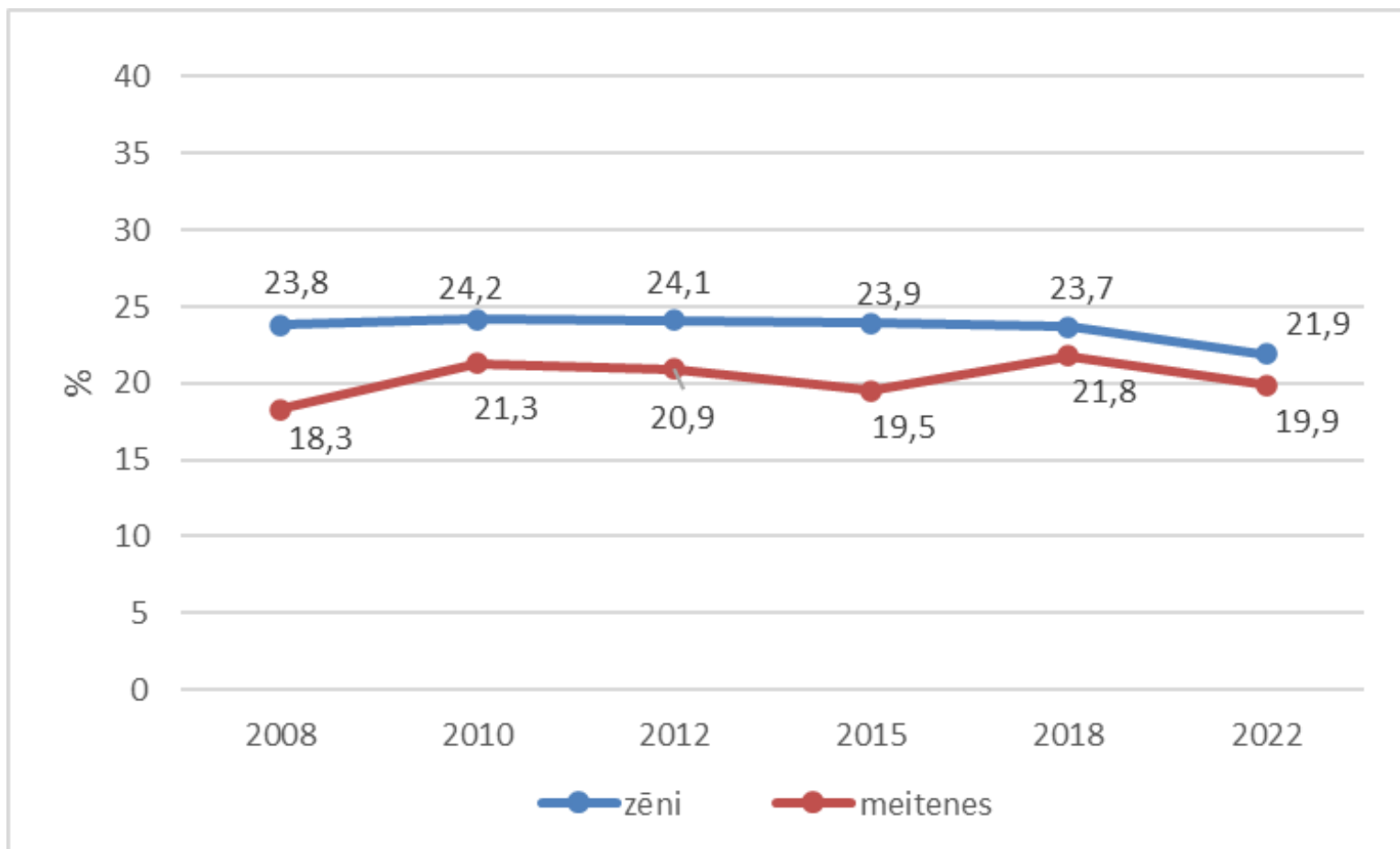
Pētījuma mērķis

Iegūt informāciju par liekās ķermeņa masas un aptaukošanās izplatību septiņus un deviņus gadus veciem bērniem, šo bērnu veselības paradumiem mājās, kā arī skolu vides atbilstību veselīgu paradumu veicināšanai.

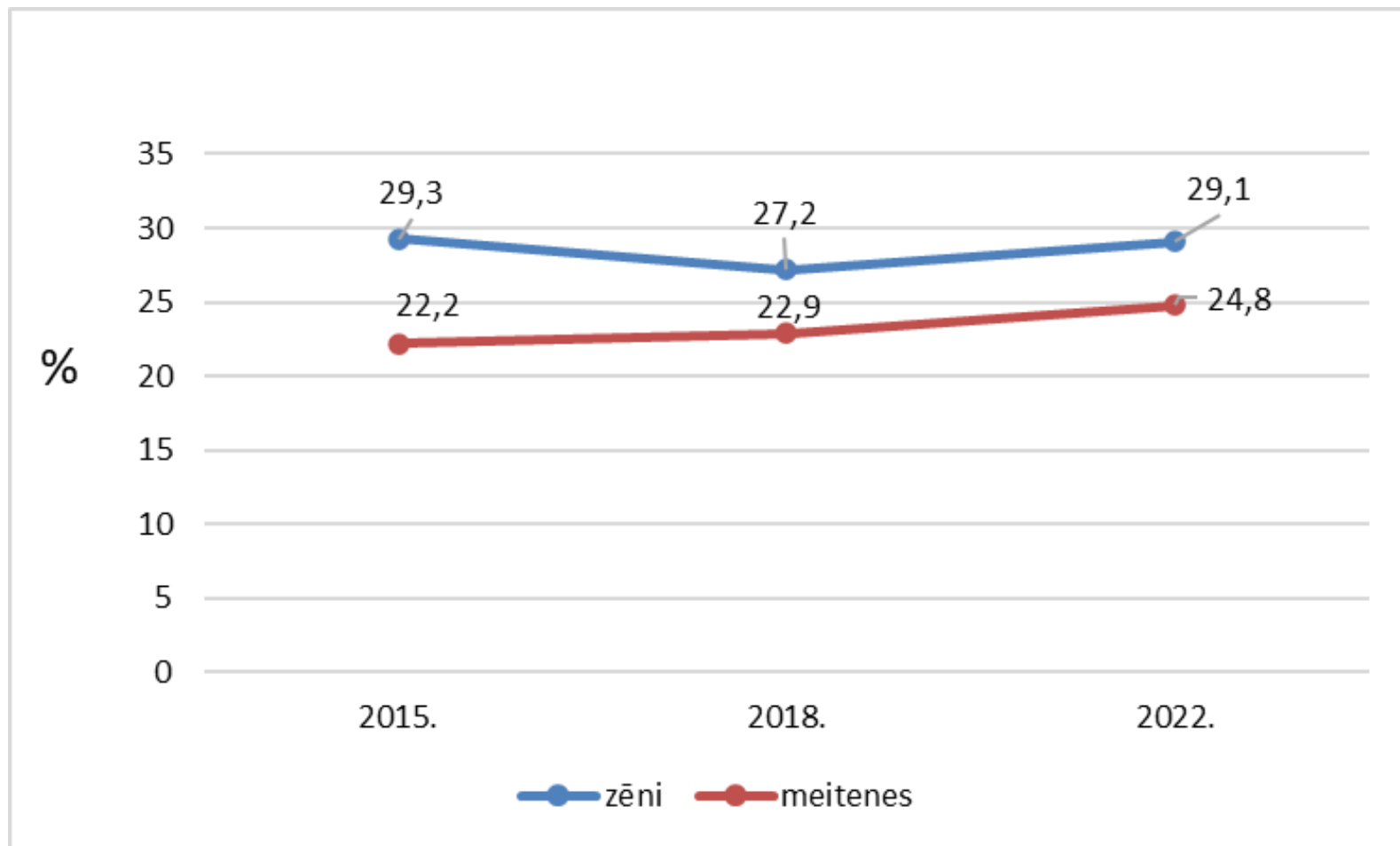
Liekas ķermeņa masas un aptaukošanās izplatības tendences 7 un 9-gadīgajiem skolēniem (%), 2008.-2023.

Liekas ķermeņa masas un aptaukošanās izplatība 7-gadīgajiem 1.klases skolēniem dzimuma grupās (%), 2008.-2023.

Liekas ķermeņa masas un aptaukošanās izplatība 9-gadīgajiem 3.klases skolēniem dzimuma grupās (%), 2015.-2023.

Secinājumi

- Liekās ķermeņa masas un aptaukošanās izplatība ir augstāka zēniem gan 7 gan 9 gadu vecuma grupās
- 7-gadīgiem skolēniem nav novērota liekās ķermeņa masas pieauguma tendence kopš 2008.gada, bet 2023.gadā pat novērots samazinājums
- 9-gadīgiem skolēniem ir novērota neliela liekās ķermeņa masas pieauguma tendence kopš 2015.gada
- Atšķirībā no vairuma pētījuma dalībvalstu, Latvijā netiek konstatēta Covid-19 negatīva ietekme uz ķermeņa masas pieaugumu pētāmajās grupās.